

Canllawiau ar gyfer llunio datganiad o ddiben

**Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal
Cymdeithasol (Cymru) 2016**

Cynnwys	Rhif y dudalen
Rhan 1: Gwybodaeth am y datganiad o ddiben	<u>2</u>
Beth yw datganiad o ddiben	<u>2</u>
I bwy mae'r datganiad o ddiben?	<u>2</u>
A oes angen mwy nag un datganiad o ddiben ar ddarparwr gwasanaethau?	<u>3</u>
Pryd mae angen diwygio'r datganiad o ddiben?	<u>3</u>
Y cyd-destun cyfreithiol ar gyfer y datganiad o ddiben	<u>3</u>
Rhan 2: Tabled ar gyfer datganiad o ddiben	<u>4</u>
Adran 1 – Ynghylch y darparwr	<u>5</u>
Adran 2 – Disgrifiad o leoliad y gwasanaeth	<u>6</u>
Adran 3 – Ynglŷn â'r gwasanaeth a ddarperir	<u>7</u>
Adran 4 – Sut y darperir y gwasanaeth	<u>8</u>
Adran 5 – Trefniadau staffio	<u>9</u>
Adran 6 – Cyfleusterau a gwasanaethau	<u>11</u>
Adran 7 – Trefniadau llywodraethu a monitro ansawdd	<u>12</u>
Geirfa	<u>16</u>

Rhan 1: Gwybodaeth am y datganiad o ddiben

1. Beth yw datganiad o ddiben?

- 1.1. Mae'r datganiad o ddiben yn ddogfen allweddol. Mae'n nodi'r weledigaeth ar gyfer y gwasanaeth a'ch dyheadau ar gyfer diwallu anghenion y bobl yr ydych yn gofalu amdanynt. Dylai ddangos yn eglur eich bod yn deall eu hanghenion yn llawn a dangos sut, yn enwedig trwy lefelau a hyfforddiant staff, y trefnau gofal, yr amgylchedd a'ch cysylltiadau ag asiantaethau eraill, y byddwch yn gwneud eich gorau i hybu'r canlyniadau gorau posibl i'r bobl yr ydych yn gofalu amdanynt.
- 1.2. Rhaid i'r wybodaeth yn eich datganiad o ddiben fod yn gywir, rhaid ei chadw'n gyfredol, a dylai bob amser adlewyrchu'r amrywiaeth o anghenion y gall eich gwasanaeth eu diwallu, gan gynnwys unrhyw wasanaethau arbenigol. Wrth baratoi neu ddiweddarau datganiad o ddiben, dylai darparwyr gwasanaethau ystyried y drosedd o wneud datganiad anwir o dan Adran 47 o Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 (Deddf 2016).

2. I bwy mae'r datganiad o ddiben?

- 2.1. Mae'r datganiad o ddiben yn ofyniad cyfreithiol. Os ydych yn gwneud cais i gofrestru gwasanaeth gyda ni, rhaid i chi gynnwys datganiad o ddiben fel rhan o'ch cais. Bydd hyn yn dweud y canlynol wrthym:
 - a) manylion amdanoch chi;
 - b) lle mae'r gwasanaeth;
 - c) y math o wasanaeth rydych yn ei ddarparu;
 - ch) nodau ac amcanion y gwasanaeth; a
 - d) sut bydd y gwasanaeth yn cael ei ddarparu.
- 2.2. Gellir defnyddio'r datganiad o ddiben i ddarparu gwybodaeth i unrhyw un a allai fod â diddordeb yn eich gwasanaeth. Mae'n darparu meincnod ar eich cyfer chi, y rheoleiddiwr a'r comisiynwyr i fesur sut mae'r gwasanaeth yn perfformio.
- 2.3. Pan fyddwn yn ystyried eich cais i gofrestru, bydd angen i ni fod yn fodlon y bydd eich gwasanaeth yn cyflwyno darpariaeth briodol ar gyfer llesiant pobl a'i fod yn gallu bodloni'r safonau sydd eu hangen yn y rheoliadau. Bydd y datganiad o ddiben yn brif ffynhonnell o dystiolaeth a ddefnyddir gennym i lywio penderfyniadau i ganiatáu neu wrthod ceisiadau ar gyfer cofrestru ac amrywio cofrestriad.
- 2.4. Ar ôl cofrestru, byddwn yn ystyried a yw'r gwasanaeth yn cael ei ddarparu yn unol â'r datganiad o ddiben yn ystod pob arolygiad.

3. A oes angen mwy nag un datganiad o ddiben ar ddarparwr gwasanaethau?

- O ran gwasanaethau llely, mae angen datganiad o ddiben ar gyfer pob lleoliad lle y darperir gwasanaeth.
- O ran gwasanaethau cymunedol, mae angen datganiad o ddiben ar gyfer pob ardal partneriaeth ranbarthol lle y mae'r gwasanaeth yn cael ei ddarparu.

- O ran gwasanaethau maethu a mabwysiadu, mae angen datganiad o ddiben ar gyfer pob ardal partneriaeth ranbarthol lle y mae'r gwasanaeth yn cael ei ddarparu.

4. Pryd mae angen diwygio'r datganiad o ddiben?

4.1. Dylech ddiwygio eich datganiad o ddiben pan fyddwch yn gwneud newidiadau sy'n golygu nad yw bellach yn disgrifio'r gwasanaeth yr ydych chi'n ei ddarparu a/neu sut y caiff ei ddarparu'n gywir. Dylech adolygu eich datganiad o ddiben o leiaf unwaith y flwyddyn neu pan gaiff newidiadau eu gwneud i'r gwasanaeth.

4.2. Pan fydd newidiadau arwyddocaol ar droed yn y gwasanaeth, mae angen hysbysu'r rheoleiddiwr o'r newidiadau arfaethedig 28 o ddiwrnodau ymlaen llaw gan ddefnyddio ein proses hysbysu ar-lein. Bydd angen i chi gyflwyno eich datganiad o ddiben diwygiedig.

Mae enghreifftiau o newidiadau arwyddocaol yn cynnwys:

- pan fydd gwasanaeth nad yw'n darparu gofal nyrsio yn bwriadu darparu gofal nyrsio;
- darparu gwasanaethau arbenigol ychwanegol, e.e. gofal lliniarol neu niwed i'r ymennydd;
- pan fydd gwasanaeth penodol y cyfeirir ato yn y datganiad o ddiben yn cael ei dynnu'n ôl; neu
- newidiadau i'r trefniadau staffio arferol, fel y disgrifir yn Adran 5 o'r datganiad o ddiben.

Cyfeiriwch at Adran 3 ['Ynglŷn â'r gwasanaeth a ddarperir'](#).

4.3. Byddwn yn ystyried y newidiadau arfaethedig, a bydd angen i ni fod yn fodlon â'r canlynol:

- a) bydd eich gwasanaeth yn parhau i gyflwyno darpariaeth briodol ar gyfer llesiant y bobl sy'n defnyddio'ch gwasanaeth;
- b) bydd yn bodloni'r safonau sy'n ofynnol dan y rheoliadau; ac
- c) ni fydd yn cynnwys newid a fydd yn gofyn i chi wneud cais ar gyfer amrywio eich cofrestriad.

5. Y cyd-destun cyfreithiol ar gyfer y datganiad o ddiben:

5.1. Mae Atodlen 2 o Reoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig (Cofrestru) (Cymru) 2017 yn nodi'r wybodaeth leiaf sy'n rhaid ei chynnwys yn y datganiad o ddiben. Gellir dod o hyd i'r wybodaeth ofynnol hon yn [Atodiad 2](#).

5.2. Mae Rheoliadau 3, 4, 6, 7 ac 8 o [Reoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig \(Cofrestru\) \(Cymru\) 2017](#) yn rhoi gofynion penodol ar y darparwr o ran y datganiad o ddiben wrth wneud cais i gofrestru neu amrywio gwasanaeth a reoleiddir. Gellir dod o hyd i'r wybodaeth ofynnol hon yn [Atodiad 1](#).

5.3. Yn ogystal â hyn, cyfeirir at y datganiad o ddiben mewn llawer o reoliadau o fewn [Rheoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig \(Darparwyr Gwasanaethau ac Unigolion Cyfrifol\) \(Cymru\) 2017](#). Mae'r rheoliadau hyn yn nodi'r gofynion mewn cyswllt â darparwyr gwasanaethau ac unigolion cyfrifol.

Rhan 2

Templed ar gyfer datganiad o ddiben

Mae'r ffurflen hon ar gael hefyd fel dogfen gwahanol ar ein gwefan
<https://arolygiaethgofal.cymru>

Adran 1: Ynghylch y darparwr

Darparwr y gwasanaeth	<i>Enw'r darparwr cofrestredig dylid ei nodi yma</i>	
Endid cyfreithiol	Unigolyn	☐
	Cwmni cyfyngedig	☐
	Cwmni cyfyngedig cyhoeddus	☐
	Partneriaeth atebolrwydd cyfyngedig	☐
	Cwmni elusengar	☐
	Sefydliad corfforedig elusengar	☐
	Corff corfforaethol arall	☐
	Pwyllgor	☐
	Ymddiriedolaeth elusengar	☐
	Corff anghorfforedig arall	☐
	Awdurdod lleol	☐
	Bwrdd iechyd lleol	☐
	Partneriaeth	☐
	Unigolyn cyfrifol	<i>Enw'r person a ddynodwyd fel yr unigolyn cyfrifol dylid ei nodi yma</i>
Rheolwr y gwasanaeth	<i>Enw'r person a fydd yn rheoli'r gwasanaeth o un dydd i'r llall dylid ei nodi yma.</i>	
Enw'r gwasanaeth	Click or tap here to enter text.	
Cyfeiriad y gwasanaeth	Click or tap here to enter text.	

Adran 2: Disgrifiad o leoliad y gwasanaeth

a) Gwasanaethau llety

Dylai'r adran hon gynnwys lle mae'r gwasanaeth a disgrifiad o'r ardal, y cyfleusterau cymunedol a'r gwasanaethau sydd ar gael i gefnogi anghenion amrywiol y bobl y bwriedir y gwasanaeth ar eu cyfer, fel y disgrifiwyd yn Adran 3.

b) Gwasanaethau cymunedol, e.e. gwasanaethau cymorth cartref

Hon fydd yr ardal partneriaeth ranbarthol y mae'r gwasanaeth yn cael ei ddarparu ynnddi. Cyfeiriwch at y canllawiau ar y datganiad o ddiben am fanylion pob ardal partneriaeth ranbarthol.

(ticiwch yr ardal lle y darperir y gwasanaeth)

Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Gwent	☐
Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Gogledd Cymru	☐
Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Caerdydd a'r Fro	☐
Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Bae'r Gorllewin	☐
Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Cwm Taf	☐
Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Gorllewin Cymru	☐
Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Powys	☐

Adran 3: Ynglŷn â'r gwasanaeth a ddarperir

a) Yr amrediad o anghenion y gallwn ni eu cynorthwyo

Yn yr adran hon, disgrifiwch yr amrediad o anghenion iechyd neu ofal y bydd y gwasanaeth yn darparu cymorth ar eu cyfer, gan gynnwys unrhyw wasanaethau/gofal arbenigol a ddarperir.

Nodwch fanylion y gofal a'r cymorth y mae'r gwasanaeth yn eu cynnig ac i bwy.

Mae'n bwysig eich bod chi'n disgrifio'r amrediad o anghenion y gall eich gwasanaeth eu diwallu. Bydd angen i'ch gwasanaeth fod yn hyblyg, felly ni fydd o reidwydd yn diwallu'r holl anghenion hyn drwy'r amser. Y rheswm dros hyn yw bod anghenion pobl yn newid ac mae angen i wasanaethau addasu er mwyn ymateb i hyn, e.e. pobl oedrannus sy'n dod yn fwyfwy bregus sy'n gallu cael amrywiaeth eang o anghenion newidiol, gan gynnwys gofal lliniarol tuag at ddiwedd eu hoes.

b) Ystod oedran y bobl sy'n defnyddio'r gwasanaeth

Click or tap here to enter text.

c) Gwasanaethau llety

Capasiti mwyaf

Nodwch nifer y bobl sy'n gallu defnyddio'r gwasanaeth – er enghraifft, mewn lleoliad preswyl, hwn fydd yr uchafswm o bobl y gellir darparu llety ar eu cyfer

ch) Gwasanaethau cymunedol yn unig

Nifer o oriau gofal a ddarperir

Nodwch nifer yr oriau o ofal a ddarperir pob wythnos ar gyfartaledd (ticiwch y blwch perthnasol).

0-250	☐
251-500	☐
501-750	☐
751-1000	☐
1001-1500	☐
1501-2000	☐
2001-3000	☐
3000+	☐

Adran 4: Sut y darperir y gwasanaeth

Yn yr adran hon, dylech nodi'n glir sut rydych yn bwriadu darparu'r gwasanaeth. Dylech ddisgrifio sut byddwch yn cynorthwyo pobl i gyflawni eu canlyniadau gorau posibl ac yn darparu gofal a chymorth mewn modd sy'n gwarchod, hybu ac yn cynnal eu hannibyniaeth, eu diogelwch a'u lles. Os ydych wedi dweud bod gofal arbenigol yn cael ei gynnig, rhaid i chi ddefnyddio'r adran hon i nodi'r hyn sy'n ei wneud yn wasanaeth arbenigol. Dylech gynnwys manylion unrhyw fodelau gofal penodol sy'n cael eu defnyddio yn y gwasanaeth ac ymglymiad unrhyw asiantaethau arbenigol allanol a fydd yn darparu help a chymorth mewn meysydd arbenigol.

Dylai'r adran hon hefyd gynnwys:

a) Trefniadau ar gyfer derbyn, asesu, cynllunio ac adolygu gofal pobl

- *Trefniadau ar gyfer rheoli derbyniadau arfaethedig, brys a seibiant*
- *Trefniadau ar gyfer asesiadau anghenion gofal a chymorth cychwynnol a pharhaus*
- *Sut bydd y cynllun personol yn cael ei ddatblygu a'i adolygu mewn ymgynghoriaeth â'r sawl sy'n derbyn gofal a chymorth a/neu ei gynrychiolydd*

b) Safon y gofal a'r cymorth

Bydd angen i hyn, pan fo'n briodol, ddisgrifio sut bydd y gwasanaeth yn cynorthwyo pobl i wneud y canlynol:

- *bod mor iach â phosibl yn gorfforol, yn feddyliol ac yn emosiynol;*
- *bod yn ddiogel;*
- *cymryd rhan mewn gweithgareddau, hobiau neu ddiddordebau unigol;*
- *cael mynediad at addysg, dysgu a chyfleoedd datblygu;*
- *cael rheolaeth dros fywyd bob dydd a, lle bo'n berthnasol, cymryd rhan mewn gwaith;*
- *cynnal eu hunaniaeth ieithyddol, ddiwylliannol a/neu grefyddol;*
- *cynnal perthnasau teuluol a phersonol; a datblygu eu potensial, dysgu, ac ymarfer sgiliau bywyd.*

c) Anghenion iaith a chyfathrebu'r bobl sy'n defnyddio'r gwasanaeth

Dylai'r adran hon hefyd ddisgrifio sut y bydd y darparwr yn diwallu anghenion iaith a chyfathrebu pobl, gan gynnwys i ba raddau y mae'r gwasanaeth yn darparu ar gyfer cynnig y Gymraeg ([pecyn gwybodaeth Llywodraeth Cymru ar y cynnig gweithredol](#)).

Adran 5: Trefniadau staffio

Mae angen i'r adran hon ddisgrifio sut mae'r trefniadau staffio'n briodol ar gyfer yr amrediad o anghenion a'r gwasanaethau arbenigol a fydd yn cael eu darparu, fel y disgrifiwyd yn Adran 3.

Dylai ddangos sut bydd staff yn cael eu defnyddio i ddarparu gofal dibynadwy a diogel ar gyfer unigolion.

Dylai hyn gynnwys y canlynol:

a) Niferoedd y staff a'u cymwysterau

Dylai'r adran hon gynnwys niferoedd y staff canlynol a'u cymwysterau:

- y rheolwr a'i gymwysterau penodol;*
- y dirprwy reolwr a'i gymwysterau penodol;*
- staff goruchwyliol eraill a'u cymwysterau penodol;*
- nyrsys cofrestredig a natur eu cofrestriad, e.e. nyrs gyffredinol gofrestrdig, nyrs iechyd meddwl gofrestrdig, nyrs anabledau dysgu gofrestrdig, ac ati;*
- staff gofal cymdeithasol uwch sy'n darparu gofal uniongyrchol a disgrifiad o lefelau'r cymwysterau, h.y. Lefel 2/3 y Fframwaith Cymwysterau a Chredydau;***
- staff gofal cymdeithasol eraill sy'n darparu gofal uniongyrchol a disgrifiad o lefelau'r cymwysterau, h.y. Lefel 2/3 y Fframwaith Cymwysterau a Chredydau;** a*
- mathau eraill o staff cymwys nad ydynt wedi'u rhestru uchod a disgrifiad o lefelau'r cymwysterau.*

Pan fydd gofal arbenigol, e.e. dementia, gofal lliniarol ac ati, yn cael ei ddarparu, rhaid i chi allu dangos cymwysterau, hyfforddiant a sgiliau'r staff i ddarparu'r gofal arbenigol hwn.

Dylai nifer gofynnol y staff fod yn ddigon i ddiwallu anghenion rota arferol mewn modd cynaliadwy a dibynadwy.

***O ran gwasanaeth cymorth cartref, efallai yr hoffech chi ddarparu cyfanswm y staff gofal cymdeithasol sy'n gweithio mewn wythnos ar gyfartaledd, cyfanswm yr oriau staff fesul wythnos, a disgrifiad o lefelau'r cymwysterau, h.y. Lefel 2/3 y Fframwaith Cymwysterau a Chredydau.*

<p>b) Lefelau staff</p>	<p><i>Dylai'r adran hon gynnwys y lefelau staffio a fydd ar waith fel arfer yn ystod y dydd a'r nos. Hwn yw'r nifer arfaethedig o staff y bydd y gwasanaeth yn eu defnyddio o un dydd i'r llall, h.y. y rota arferol.</i></p> <p><i>Mewn gwasanaethau cartrefi gofal, lle y caiff unigolion eu hasesu fel rhai sydd angen gofal nyrsio 24 awr (oherwydd dwysedd, cymhlethdod a/neu ddirifoldeb eu hanghenion), dylai'r adran hon ddisgrifio nifer y nyrsys cofrestredig a fydd yn gweithio yn y gwasanaeth ar bob adeg.</i></p>
<p>c) Staff arbenigol</p>	<p><i>Yn yr adran hon, cofnodwch nifer y staff arbenigol a'u manylion.</i></p>
<p>ch) Y defnydd o staff yn y gwasanaeth (ar gyfer gwasanaethau llety yn unig)</p>	<p><i>Yn yr adran hon, disgrifiwch sut bydd y staff yn cael eu defnyddio ar draws yr amgylchedd gofal / dyluniad a gosodiad y llety i oruchwylio a diwallu anghenion yr unigolion hynny. Mae hyn yn arbennig o bwysig mewn safleoedd aml-lawr neu aml-adeilad.</i></p> <p><i>Wrth ddisgrifio'r lefelau staffio, gallai fod gennych niferoedd neu gymarebau penodol. Dylech egluro sut y caiff lefelau dibyniaeth eu hystyried yn eich penderfyniad.</i></p> <p><i>Efallai yr hoffech ddangos y strwythur staffio gyda diagram.</i></p>
<p>d) Trefniadau ar gyfer tasgau a ddirprwyir</p>	<p><i>Yn yr adran hon, nodwch y trefniadau llywodraethu ar gyfer dirprwyo unrhyw dasgau gofal arbenigol neu benderfyniadau.</i></p> <p><i>Dangoswch sut bydd staff yn cael eu defnyddio i ddarparu gofal dibynadwy a diogel ar gyfer unigolion.</i></p>
<p>dd) Trefniadau goruchwylio</p>	<p><i>Yn yr adran hon, nodwch y trefniadau goruchwylio a chymorth, yn arbennig ar gyfer staff gofal a chymorth.</i></p>
<p>e) Hyfforddiant staff</p>	<p><i>Yn yr adran hon, nodwch raglen hyfforddi'r staff.</i></p>

Adran 6: Cyfleusterau a gwasanaethau

Gwasanaethau llety yn unig

Yn yr adran hon, dylech ddisgrifio'r dyluniad, y gosodiad, y cyfleusterau a/neu'r offer sydd ar gael a sut maen nhw'n cefnogi anghenion amrywiol y bobl y bwriedir y gwasanaeth ar eu cyfer, fel y disgrifiwyd yn Adran 3 uchod. Os oes unrhyw nodweddion unigryw neu benodol am y rhain, dylech chi eu disgrifio yma.

NODER: Nid yw'r adran hon yn berthnasol i drefniadau byw â chymorth.

Dylech gynnwys gwybodaeth am:

a) Nifer yr ystafelloedd sengl ac ystafelloedd a rennir	Nodwch nifer yr ystafelloedd sengl a'r ystafelloedd a rennir.
b) Nifer o ystafelloedd gyda chyfleusterau en-suite	Nodwch nifer yr ystafelloedd â chyfleusterau en-suite.
c) Nifer o fannau bwyta	Nodwch nifer y manau bwyta.
ch) Nifer o ardaloedd cymunedol	Nodwch nifer yr ardaloedd cymunedol.
d) Cyfleusterau ymdrochi arbenigol	Nodwch y cyfleusterau ymdrochi arbenigol sydd yn y gwasanaeth hwn.
dd) Offer arbenigol	Nodwch yr offer arbenigol yn y gwasanaeth hwn.
e) Y trefniadau diogelu sydd ar waith a'r defnydd o deledu cylch cyfyng	Nodwch y trefniadau diogelu sydd ar waith a'r defnydd o deledu cylch cyfyng.
f) Mynediad at fannau a chyfleusterau awyr agored yn y gwasanaeth hwn	<p><i>Yn yr adran hon, disgrifiwch y manau a'r cyfleusterau awyr agored sydd ar gael a sut gall pobl gael mynediad at y rhain.</i></p> <p><i>Mae'n bwysig eich bod chi'n disgrifio sut mae'r amgylchedd a'r cyfleusterau'n cefnogi pobl â namau i fyw bywyd mor llawn â phosibl ac i gael mynediad at bob rhan o'r cartref a'i gyffiniau.</i></p>

ff) Gwasanaethau cymunedol yn unig:

Yn yr adran hon, dylech ddarparu gwybodaeth am y cyfleusterau i:

- storio cofnodion yn ddiogel;
- cwrdd â phobl sy'n defnyddio'r gwasanaeth;
- darparu hyfforddiant staff; a
- cwrdd â staff.

Adran 7: Trefniadau llywodraethu a monitro ansawdd

Yn yr adran hon, dylech ddisgrifio'r trefniadau goruchwyllo a llywodraethu sydd ar waith er mwyn sefydlu a chynnal diwylliant sy'n sicrhau bod unigolion yn cyflawni'r canlyniadau gorau posibl.

Dylai hyn gynnwys y trefniadau ar gyfer:

- sut bydd yr unigolyn cyfrifol yn cynnal y gwaith o oruchwyllo rheolaeth, ansawdd, diogelwch ac effeithiolrwydd y gwasanaeth, gan gynnwys pa mor aml y mae'n ymweld â'r gwasanaeth;*
- strwythur rheoli'r gwasanaeth, a'r llinellau atebolrwydd, dirprwyo a chyfrifoldeb;*
- y mesurau a fydd yn cael eu defnyddio i fonitro, adolygu a gwella ansawdd y gofal a'r cymorth;*
- ymdrin â chwynion; ac*
- ymgynghori â phobl sy'n defnyddio'r gwasanaeth, staff a rhanddeiliaid eraill er mwyn effeithio ar y ffordd y caiff y gwasanaeth ei gyflwyno a'i wella.*

**Atodiad 1: Rheoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig (Cofrestru) (Cymru)
2017: Rheoliadau 3, 4, 6, 7 ac 8**

Rheoliad 3: Rhaid i berson sy'n dymuno darparu gwasanaeth rheoleiddiedig,⁽¹⁾ yn ychwanegol at yr wybodaeth a nodir yn Adran 6 (1) (a) i (c), ddarparu i Weinidogion Cymru y canlynol—

- a) yr wybodaeth a restrir yn Atodlen 1;
- b) mewn cysylltiad ag ymgeiswyr sy'n gwneud cais i gofrestru fel darparwr gwasanaeth cartref gofal, gwasanaeth llety diogel neu wasanaeth canolfan breswyl i deuluoedd, datganiad o ddiben ar gyfer pob man y mae'r gwasanaeth i gael ei ddarparu ynddo;
- c) mewn cysylltiad ag ymgeiswyr sy'n gwneud cais i gofrestru fel darparwr gwasanaeth mabwysiadu, gwasanaeth maethu, gwasanaeth lleoli oedolion neu wasanaeth eirioli, datganiad o ddiben ar gyfer pob man y mae'r gwasanaeth i gael ei ddarparu ohono;
- ch) mewn cysylltiad ag ymgeiswyr sy'n gwneud cais i gofrestru fel darparwr gwasanaeth cymorth cartref, datganiad o ddiben ar gyfer pob man y mae'r gwasanaeth i gael ei ddarparu mewn perthynas ag ef.

Rheoliad 4: Rhaid i'r datganiad o ddiben y mae'n ofynnol ei ddarparu yn unol â Rheoliad 3 (b), (c) neu (d) gynnwys yr wybodaeth a ddisgrifir yn Atodlen 2.

Rheoliad 6: Rhaid i gais i amrywio cofrestriad a wneir yn unol ag Adran 11 (1) (a) (i), yn ychwanegol at yr wybodaeth a nodir yn Adran 11 (3) (a) (i) a, phan fo'n briodol, Adran 11 (3) (a) (ii), gynnwys y canlynol—

- a) yr wybodaeth a restrir yn Atodlen 1;
- b) mewn cysylltiad â cheisiadau i amrywio cofrestriad i ddarparu gwasanaeth cartref gofal, gwasanaeth llety diogel neu wasanaeth canolfan breswyl i deuluoedd, datganiad o ddiben ar gyfer pob man y mae'r gwasanaeth i gael ei ddarparu ynddo;
- c) mewn cysylltiad â cheisiadau i amrywio cofrestriad i ddarparu gwasanaeth mabwysiadu, gwasanaeth maethu, gwasanaeth lleoli oedolion neu wasanaeth eirioli, datganiad o ddiben ar gyfer pob man y mae'r gwasanaeth i gael ei ddarparu ohono;
- ch) mewn cysylltiad â cheisiadau i amrywio cofrestriad i ddarparu gwasanaeth cymorth cartref, datganiad o ddiben ar gyfer pob man y mae'r gwasanaeth i gael ei ddarparu mewn perthynas ag ef.

Rheoliad 7: Rhaid i gais i amrywio cofrestriad a wneir yn unol ag Adran 11 (1) (a) (ii), yn ychwanegol at yr wybodaeth a nodir yn Adran 11 (3) (a) (i), gynnwys y canlynol—

- a) yr wybodaeth a restrir yn Atodlen 1;
- b) mewn cysylltiad â chais i amrywio cofrestriad i ddarparu gwasanaeth cartref gofal, gwasanaeth llety diogel neu wasanaeth canolfan breswyl i deuluoedd mewn man nad yw eisoes wedi ei bennu yng nghofrestriad y darparwr mewn perthynas â'r gwasanaeth hwnnw, datganiad o ddiben ar gyfer y man hwnnw;
- c) mewn cysylltiad â cheisiadau i amrywio cofrestriad i ddarparu gwasanaeth mabwysiadu, gwasanaeth maethu, gwasanaeth lleoli oedolion neu

⁽¹⁾ *Gweler* Adran 2 ac Atodlen 1 o'r Ddeddf am ddiffiniad o "wasanaeth rheoleiddiedig".

wasanaeth eirioli o fan nad yw eisoes wedi ei bennu yng nghofrestriad y darparwr mewn perthynas â'r gwasanaeth hwnnw, datganiad o ddiben ar gyfer y man hwnnw;

- ch) mewn cysylltiad â chais i amrywio cofrestriad fel darparwr gwasanaeth cymorth cartref mewn perthynas â man nad yw eisoes wedi ei bennu yng nghofrestriad y darparwr mewn perthynas â'r gwasanaeth hwnnw, datganiad o ddiben ar gyfer y man hwnnw.

Rheoliad 8: Rhaid i'r datganiad o ddiben y mae'n ofynnol ei ddarparu yn unol â Rheoliad 6 (b), (c) neu (d), neu yn unol â Rheoliad 7 (b), (c) neu (d), gynnwys yr wybodaeth a ddisgrifir yn Atodlen 2.

Atodiad 2: Atodlen 2, Rheoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig (Cofrestru) (Cymru) 2017: Yr wybodaeth y mae'n ofynnol ei chynnwys mewn datganiad o ddiben

Mae'r wybodaeth y mae'n ofynnol ei chynnwys mewn datganiad o ddiben fel a ganlyn—

- a) enw'r ymgeisydd;
- b) pan fo'r ymgeisydd yn unigolyn, cyfeiriad yr unigolyn ar gyfer gohebiaeth;
- c) pan fo'r ymgeisydd yn sefydliad, cyfeiriad prif swyddfa neu swyddfa gofrestrdedig y sefydliad;
- ch) yn achos gwasanaeth cartref gofal, enw a chyfeiriad y man y darperir y gwasanaeth ynddo;
- d) yn achos gwasanaeth cymorth cartref—
 - a. enw'r gwasanaeth
 - b. yr ardal y darperir y gwasanaeth mewn perthynas â hi;
 - c. cyfeiriadau'r swyddfa neu'r swyddfeydd y darperir y gwasanaeth ohoni neu ohonynt;
 - ch. cyfeiriadau unrhyw swyddfa arall neu unrhyw swyddfeydd eraill a ddefnyddir mewn cysylltiad â darparu'r gwasanaeth;
- dd) enw'r unigolyn a ddynodir gan yr ymgeisydd i fod yn unigolyn cyfrifol ar gyfer y man y mae'r gwasanaeth i gael ei ddarparu ynddo, ohono neu mewn perthynas ag ef;
- e) datganiad o ystod anghenion yr unigolion y mae'r gwasanaeth rheoleiddiedig i gael ei ddarparu ar eu cyfer, sydd i gynnwys ystod oedran, nifer a rhyw unigolion o'r fath;
- f) sut y mae'r gwasanaeth i gael ei ddarparu i ddiwallu anghenion unigolion a'u cefnogi i gyflawni eu canlyniadau personol, fel sy'n ofynnol gan reoliadau o dan Adran 27 a chan ystyried yr ystod o anghenion a nodir yn y datganiad o ddiben (gweler paragraff (e));
- ff) manylion strwythur rheoli a staffio arfaethedig y gwasanaeth;
- g) manylion y fangre, y cyfleusterau a'r cyfarpar a fydd ar gael i unigolion yn unol â gofynion y rheoliadau a wneir o dan Adran 27 a chan ystyried yr ystod o anghenion a nodir yn y datganiad o ddiben (gweler paragraff (e));
- ng) yn achos gwasanaeth cartref gofal, gwasanaeth llety diogel neu wasanaeth canolfan breswyl i deuluoedd, disgrifiad o'r ardal y mae'r gwasanaeth wedi ei leoli ynddi, a'r cyfleusterau a'r gwasanaethau cymunedol sydd ar gael yno;
- h) manylion y trefniadau a wneir i gefnogi anghenion diwylliannol, ieithyddol a chrefyddol yr unigolion;
- i) manylion y trefniadau a wneir ar gyfer ymgynghori ag unigolion ynghylch gweithredu'r gwasanaeth rheoleiddiedig;
- j) manylion ynghylch sut y bydd y darparwr yn diwallu anghenion iaith a chyfathrebu unigolion, gan gynnwys drwy gyfrwng y Gymraeg;
- l) manylion unrhyw ofal iechyd (gan gynnwys nyrsio) neu therapi sydd i gael ei ddarparu yn y fangre y bwriedir darparu'r gwasanaeth rheoleiddiedig ynddi.

Geirfa

Gwasanaethau llety: Mae'r rhain yn cynnwys gwasanaethau cartrefi gofal, gwasanaethau preswyl i deuluoedd a gwasanaethau llety diogel.

Gwasanaethau cymunedol: Mae'r rhain yn cynnwys gwasanaethau gofal cartref, gan gynnwys trefniadau byw â chymorth, gwasanaethau eirioli, gwasanaethau lleoli oedolion, gwasanaeth mabwysiadu a gwasanaethau maethu.

Ardal partneriaeth ranbarthol: Y rhain yw'r ardaloedd partneriaeth ranbarthol a nodwyd yn Rheoliadau Trefniadau Partneriaeth (Cymru) 2015. Mae'r rheoliadau hyn yn gofyn i awdurdodau lleol a byrddau iechyd lleol wneud trefniadau partneriaeth er mwyn cyflawni swyddogaethau penodol. Yn y rheoliadau hyn, mae saith ardal bartneriaeth wedi'u nodi. Dyma nhw fel a ganlyn:

1. Trefniadau partneriaeth o dan gyfarwyddyd Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Gwent:
 - Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan
 - Cyngor Sir Fynwy
 - Cyngor Dinas Casnewydd
 - Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen
 - Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent
 - Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili
2. Trefniadau partneriaeth o dan gyfarwyddyd Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Gogledd Cymru:
 - Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
 - Cyngor Sir y Fflint
 - Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam
 - Cyngor Sir Ynys Môn
 - Cyngor Sir Gwynedd
 - Cyngor Sir Ddinbych
 - Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
3. Trefniadau partneriaeth o dan gyfarwyddyd Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Caerdydd a'r Fro:
 - Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro
 - Cyngor Dinas a Sir Caerdydd
 - Cyngor Bro Morgannwg
4. Trefniadau partneriaeth o dan gyfarwyddyd Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Bae'r Gorllewin
 - Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg
 - Cyngor Dinas a Sir Abertawe
 - Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr
 - Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot
5. Trefniadau partneriaeth o dan gyfarwyddyd Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Cwm Taf:

- Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf
 - Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf
 - Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful
6. Trefniadau partneriaeth o dan gyfarwyddyd Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Gorllewin Cymru:
- Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda
 - Cyngor Sir Penfro
 - Cyngor Sir Caerfyrddin
 - Cyngor Sir Ceredigion
7. Trefniadau partneriaeth o dan gyfarwyddyd Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Powys:
- Bwrdd Iechyd Addysgu Powys
 - Cyngor Sir Powys

Gofal/gwasanaeth arbenigol: Pan fyddwn yn cyfeirio at wasanaeth arbenigol, rydym yn golygu gwasanaeth sydd wedi'i deilwra'n benodol i ofalu am grŵp penodol o bobl neu bobl â math penodol o gyflwr – er enghraifft, niwed i'r ymennydd, anabledd dysgu, nam ar y synhwyrau ac ati. Bydd hyn yn gofyn am lefel angen uwch nag arfer, a allai fod angen:

- hyfforddiant a/neu gymwysterau arbennig i ddeall a diwallu anghenion;
- amgylchedd sydd wedi'i gynllunio i gefnogi'r cyflwr penodol neu grŵp penodol o bobl;
- offer arbenigol i gefnogi'r cyflwr penodol neu'r grŵp penodol o bobl; a/neu
- ddwysedd uwch o oriau cymorth sgil uchel.

Modelau gofal: Hwn yw'r dull neu'r ffordd y caiff gwasanaethau eu darparu. Fel arfer, mae modelau gofal yn seiliedig ar arferion gorau wrth ofalu am grŵp penodol o bobl wrth iddynt fynd trwy gamau cyflwr, anaf neu ddigwyddiad.